

Riskiteorian laskuharjoitus 5, 22.10.2009

1. Osoita, että Eulerin gammafunktiolle pätee

$$\Gamma(r) = (r-1)\Gamma(r-1)$$

alueessa $r > 1$. Todista tämän tuloksen avulla, että Polya-muuttujan K pistetodennäköisyydet $p_k = \mathbb{P}(K = k)$ toteuttavat rekursiokaavan

$$p_k = \left(a + \frac{b}{k}\right) p_{k-1}, \quad k = 1, 2, \dots$$

missä a ja b ovat sopivia vakioita.

2. Olkoon K lukumäärämuuttuja ja $p_k = \mathbb{P}(K = k)$, $k = 0, 1, \dots$. Oletetaan, että

$$p_k = \left(a + \frac{b}{k}\right) p_{k-1}, \quad k = 1, 2, \dots,$$

missä $a > 0$ ja $b \neq 0$. Olkoon M_K K :n momentit generoiva funktio. Osoita, että

$$M'_K(s) = ae^s M'_K(s) + ae^s M_K(s) + be^s M_K(s)$$

alueessa $s < 0$ ja määrää M_K . (Vastaus: $M_K(s) = \left(\frac{1-a}{1-ae^s}\right)^{(a+b)/a}$, kun $s < 0$.)

3. (jatkoa) Osoita, että K on Polya-jakautunut, jos lisäksi $a < 1$ ja $a + b > 0$.

4. Olkoon X yhtiön vuoden kokonaisvahinkomäärä ja $P = 1.3\mathbb{E}(X)$ kokonaisvakuutusmaksu. Oletetaan, että X noudattaa yhdistettyä painotettua Poisson-jakaumaa siten, että vahinkojen lukumäärän odotusarvo on λ ja yksittäiset vahingot ovat eksponenttijakautuneita odotusarvona μ . Olkoon $\lambda = 100$, $\mu = 1$ ja struktuurimuuttujan Q jakauma $\mathbb{P}(Q = 0.9) = 0.5$, $\mathbb{P}(Q = 1.1) = 0.5$. Arvioi todennäköisyyttä $\mathbb{P}(X > P)$ soveltamalla normaaliapproksimaatiota muuttujan X ehdollisiin jakaumiin ehdolla Q .

5. Suorita edellisen tehtävän arviot nojautuen NP-approksimaatioon. Arvioi myös kyseistä todennäköisyyttä soveltamalla suoraan NP-approksimaatiota muuttujan X jakaumaan.